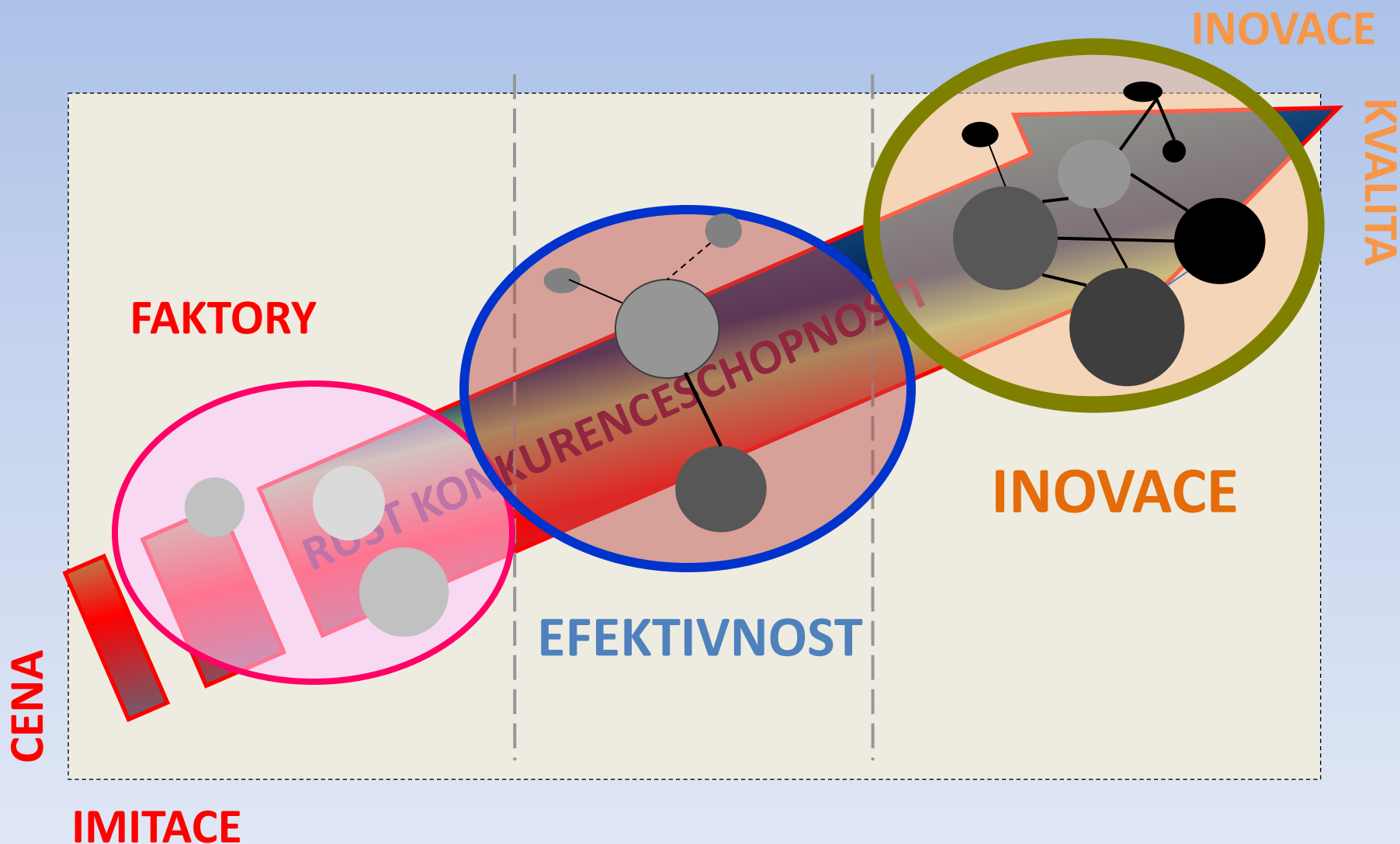

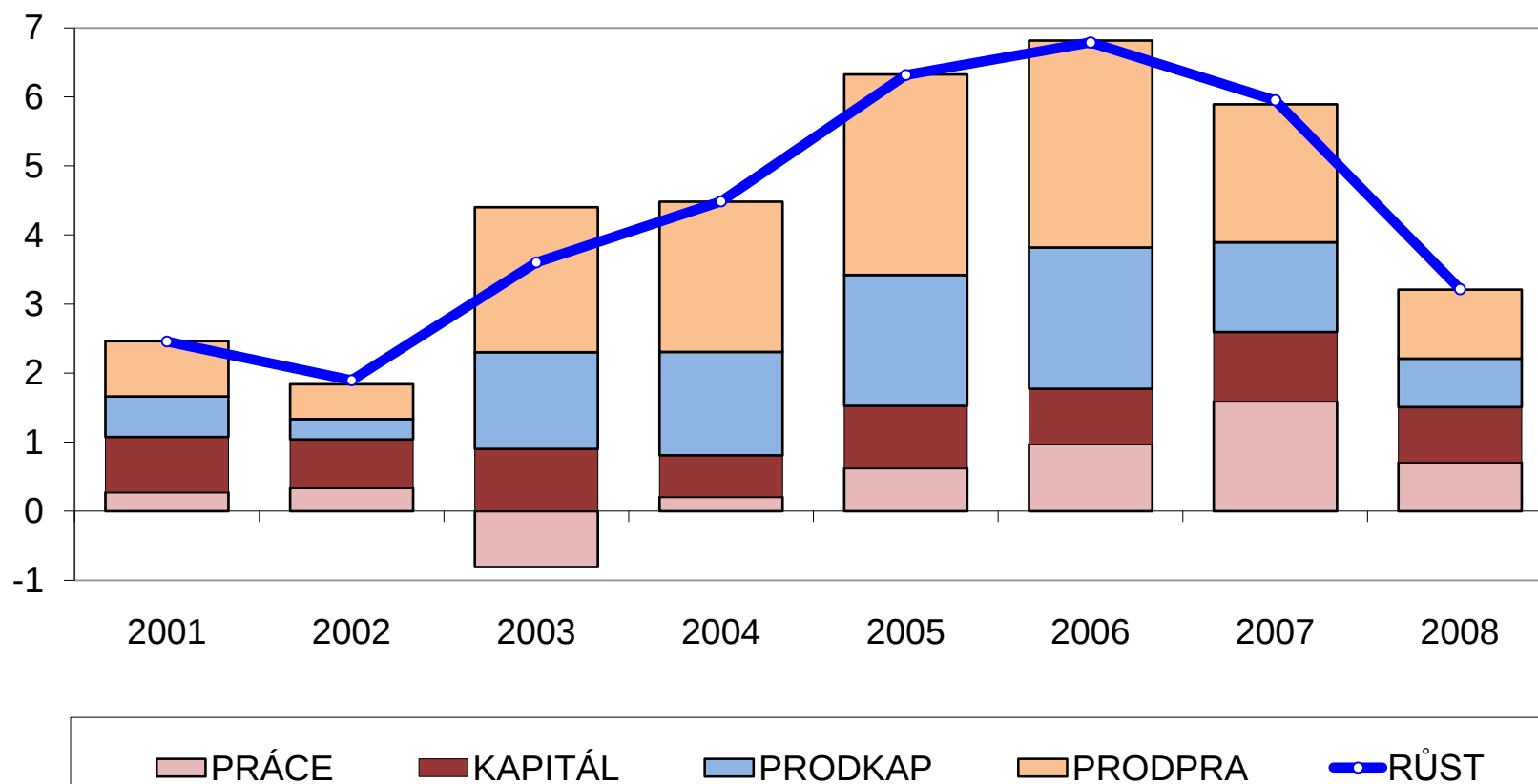
Analýza průmyslových odvětví

**Anna Kadeřábková,
Centre for Economic Studies, o.p.s.**

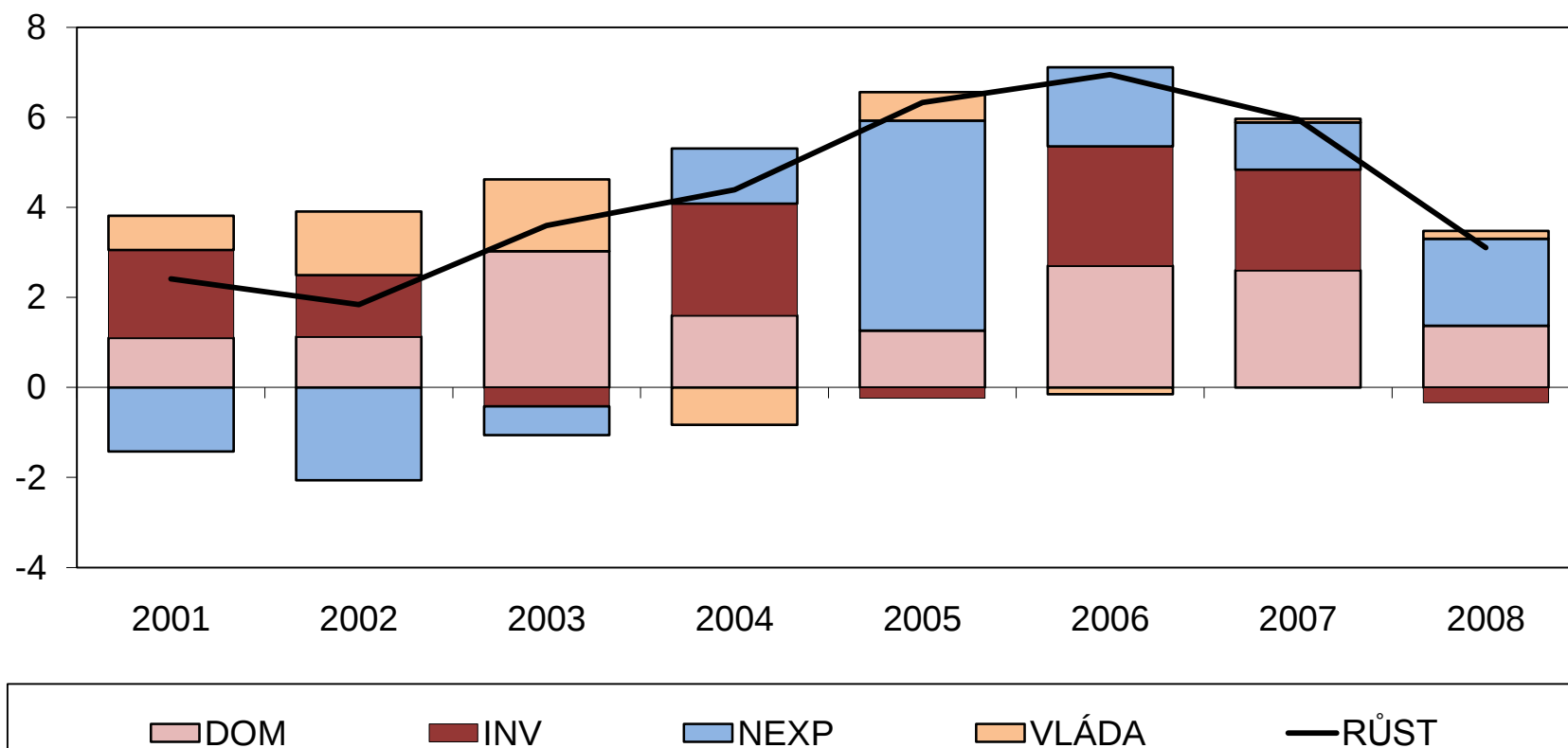
Zdroje a fáze konkurenceschopnosti

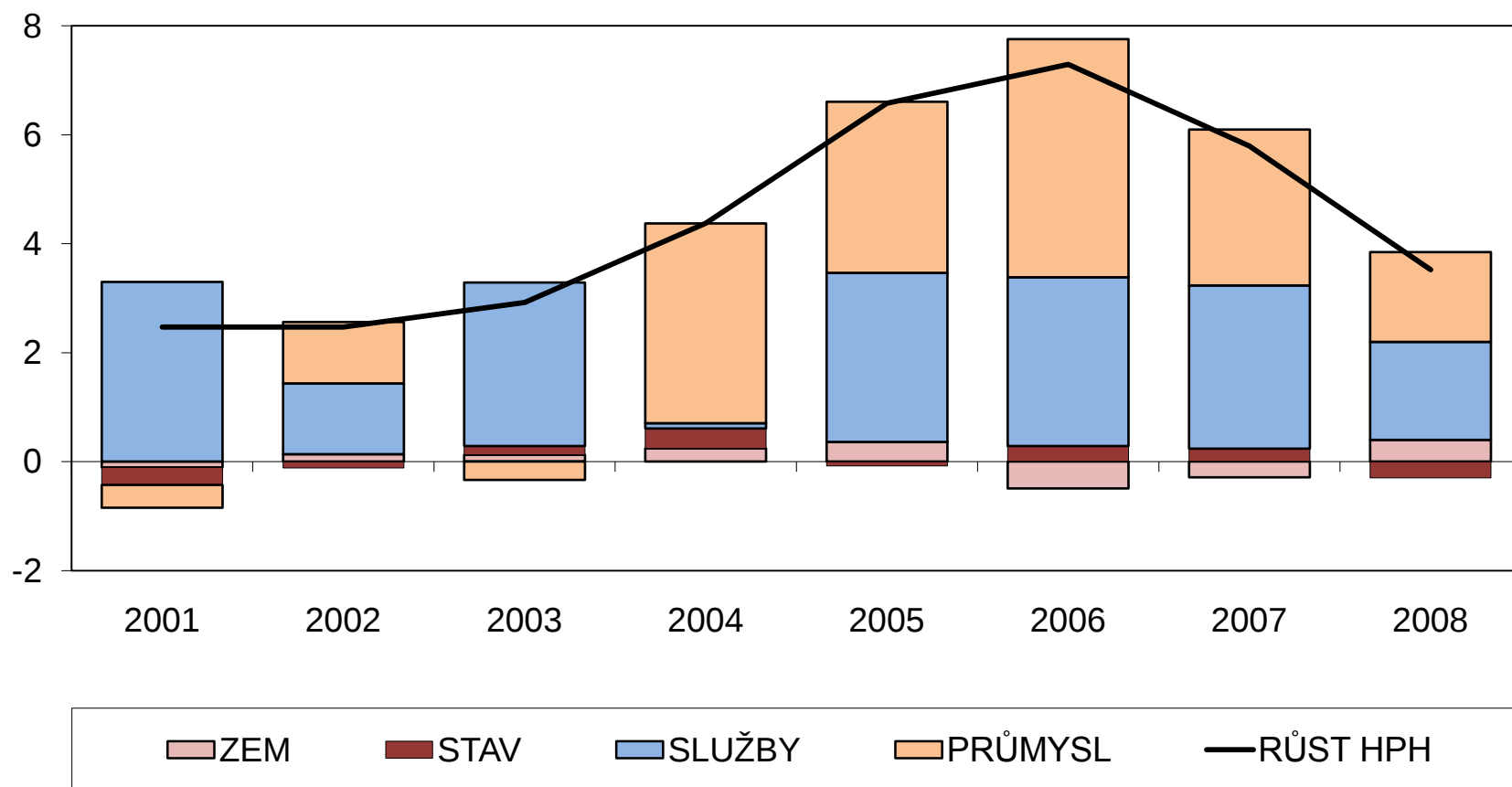
Faktory růstu – tažený produktivitou

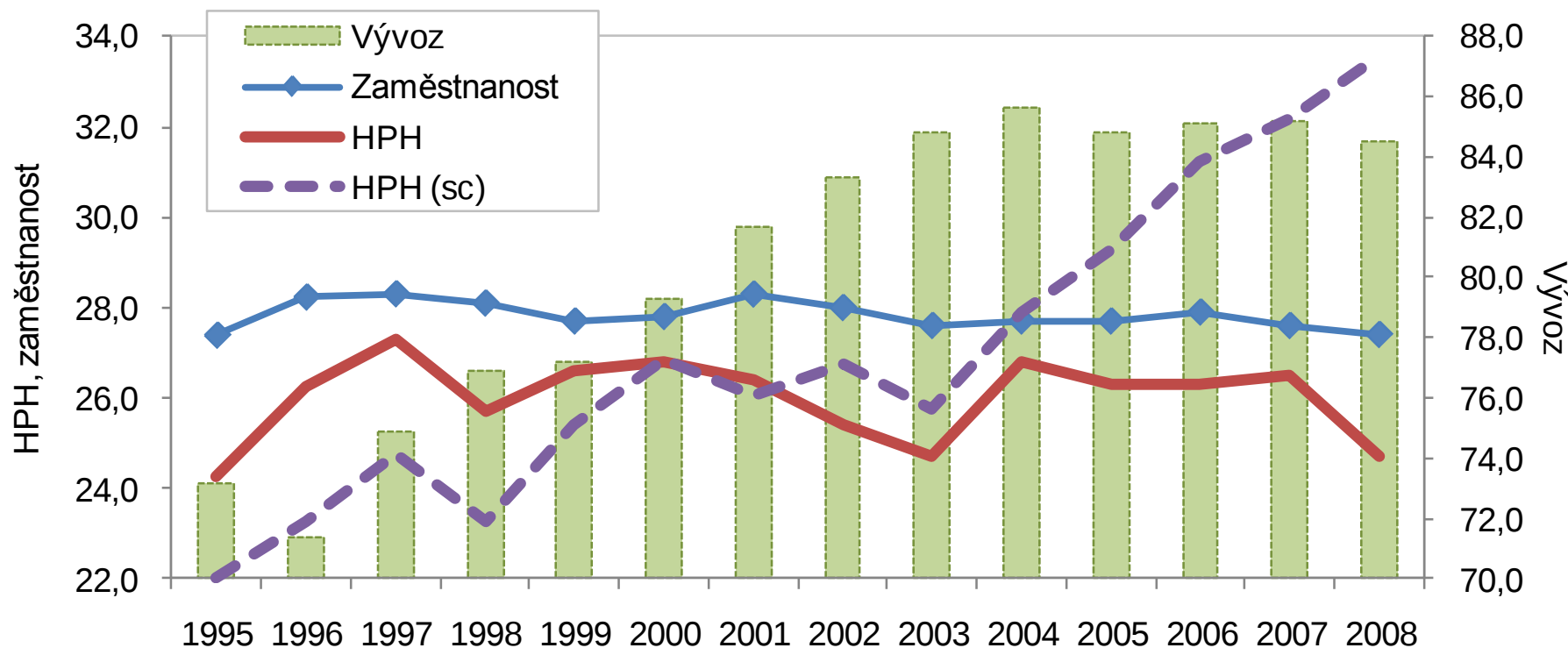
Struktura poptávky – tažený zahraničními investicemi a vývozem

Struktura růstu – tažený zpracovatelským průmyslem

Význam zpracovatelského průmyslu v ekonomice

Odvětvojový/oborový záběr

1. Stroje a zařízení (OKEČ 29, CZ-NACE 28)
2. Papír a vláknina (OKEČ 21, CZ-NACE 17)
3. Ostatní nekovové minerální výrobky (OKEČ 26, CZ-NACE 23)
4. Elektrické a optické přístroje (OKEČ 30-33, CZ-NACE 26-27)
5. Chemický prům. (OKEČ 23-25, CZ-NACE 19-22)
6. Dopravní prostředky a zařízení (OKEČ 34-35, CZ-NACE 29-30)
7. Kovy a kovové výrobky (OKEČ 27-28, CZ-NACE 24-25)

Struktura analýzy

1. Ekonomická pozice a výkonnost
2. Inovační aktivity a kvalita lidských zdrojů
3. Oborová/odvětvová struktura
4. Rozvojové faktory a perspektivy

Časový záběr a datové zdroje

- 1998-2008: národní účty, strukturální statistika
- 2009-2010: krátkodobá statistika
- 2008-2035: Prognos, World Report

1. Ekonomická pozice a výkonnost

- Význam/růst odvětví ve zpracovatelském průmyslu – ČR, EU/OECD

- Produkce, produktivita

- HPH

- *HPH/Produkce*

- Zaměstnanost

- THFK

- Vývoz, Dovoz

- Výdaje na VaV

- PZI (stav)

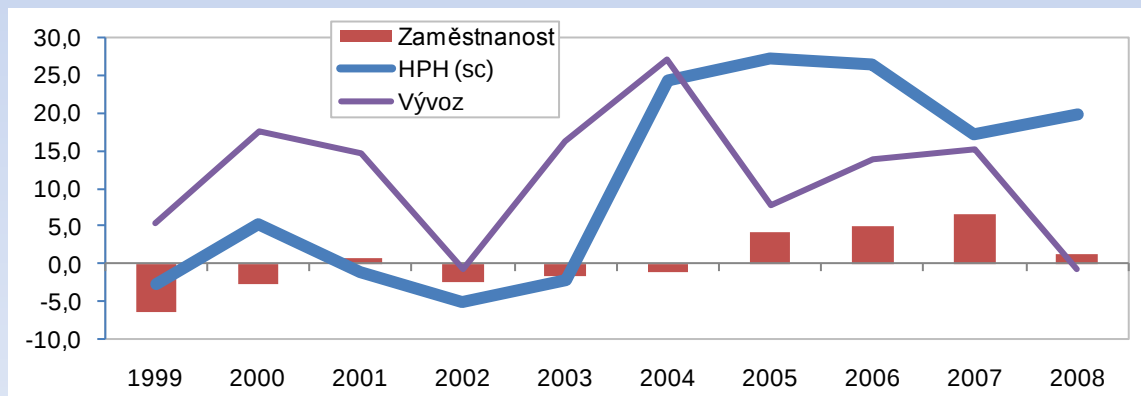
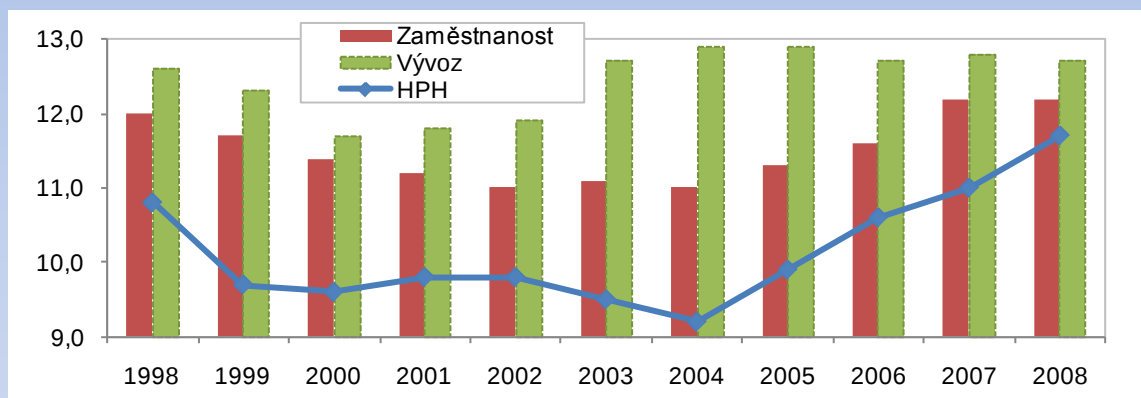
- Náhrady zam., JPN

- ČPP+Sm.důch.

- *Náhr.zam./HPH*

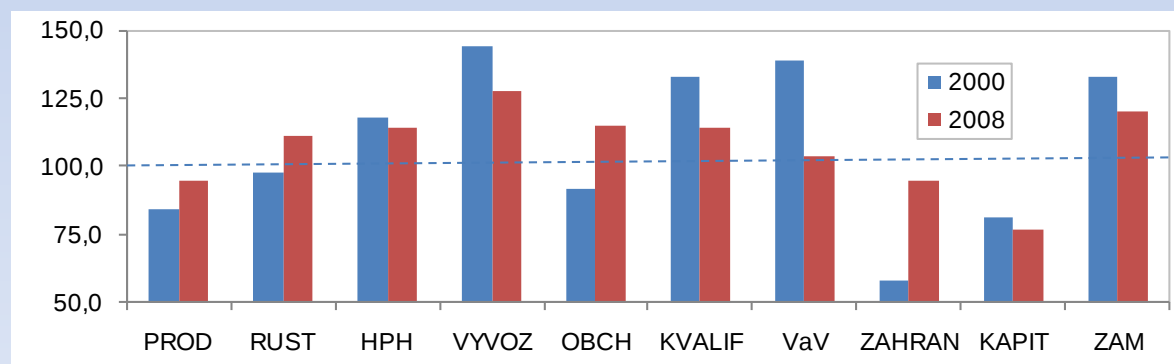
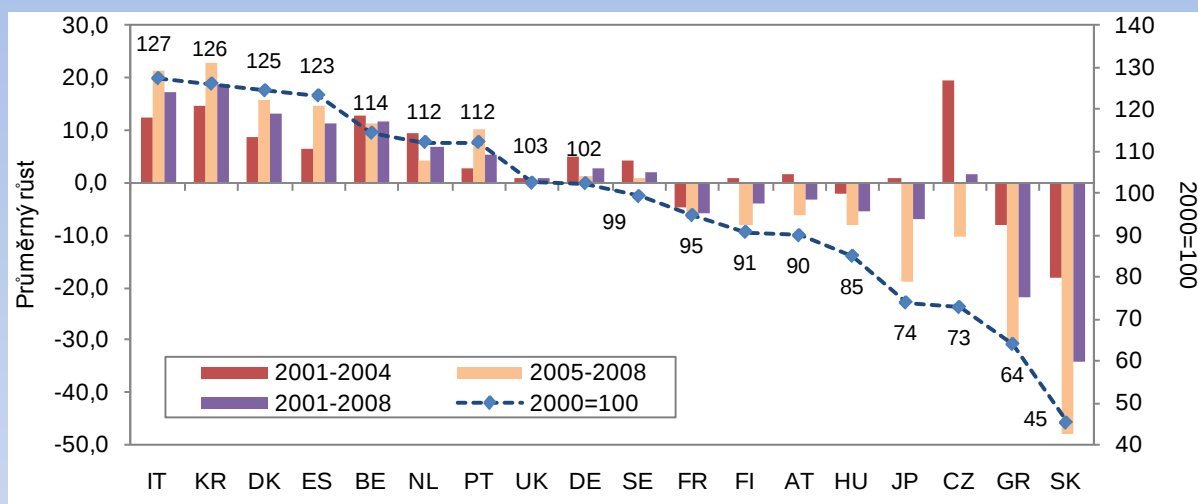
- *Prov.př./HPH*

- Deflátor

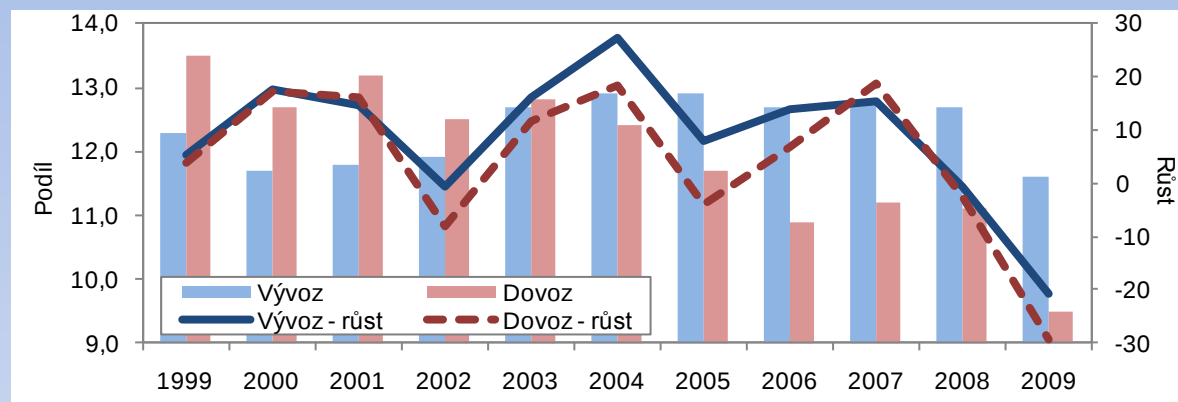
1. Ekonomická pozice a výkonnost

- Nákladová konkurence schopnost – ČR, EU/OECD
- Cenový vývoj – domácí, zahraniční
- Konkurence schopnost - kvalitativní

1. Ekonomická pozice a výkonnost

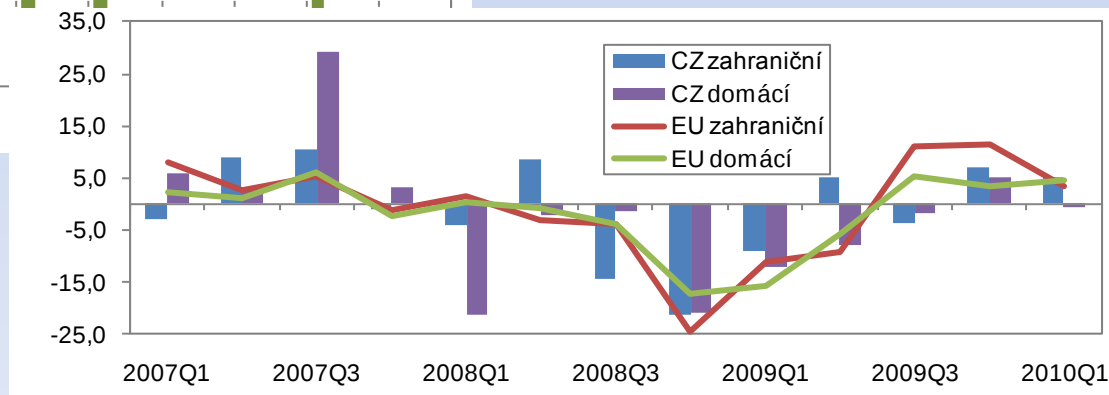
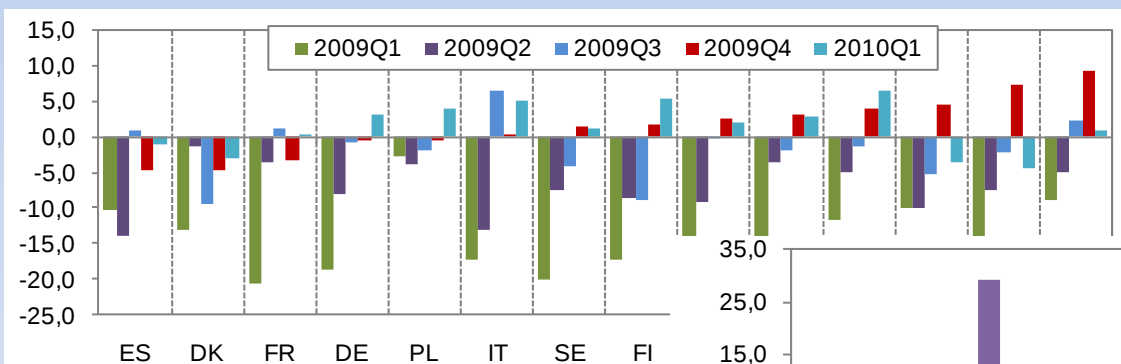
- Internacionalizace
produkce a obchodu

- Vývozní výkonnost
 - Podíl na světovém trhu
 - Pronikání dovozů
 - Sklon k dovozům
 - Přísp. k obchod. bilanci
 - Pokrytí dovozů vývozy
 - Intraodvětvový obchod
- Význam a výkonnost podniků pod zahraniční kontrolou
 - HPH, Produkce, Zaměstnanost, Investice
 - Produktivita, Mzda, Kapitálová vybavenost práce

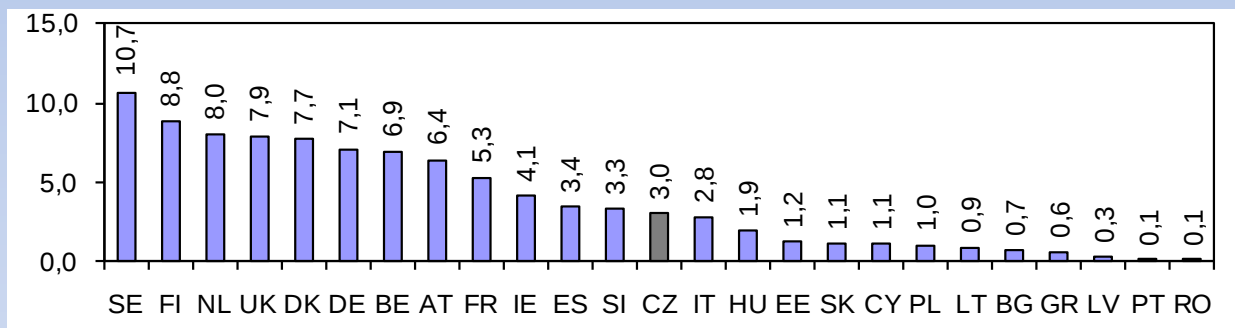
1. Ekonomická pozice a výkonnost

- Strukturální charakteristiky
- Velikostní struktura a výkonnost, Ekonomické výsledky, Regionální struktura, Investiční projekty a technologická centra
- Dopady ekonomické krize
- Reálný výstup, práce, zakázky (čtvrtletní, roční)

2. Inovační aktivity a kvalita lidských zdrojů

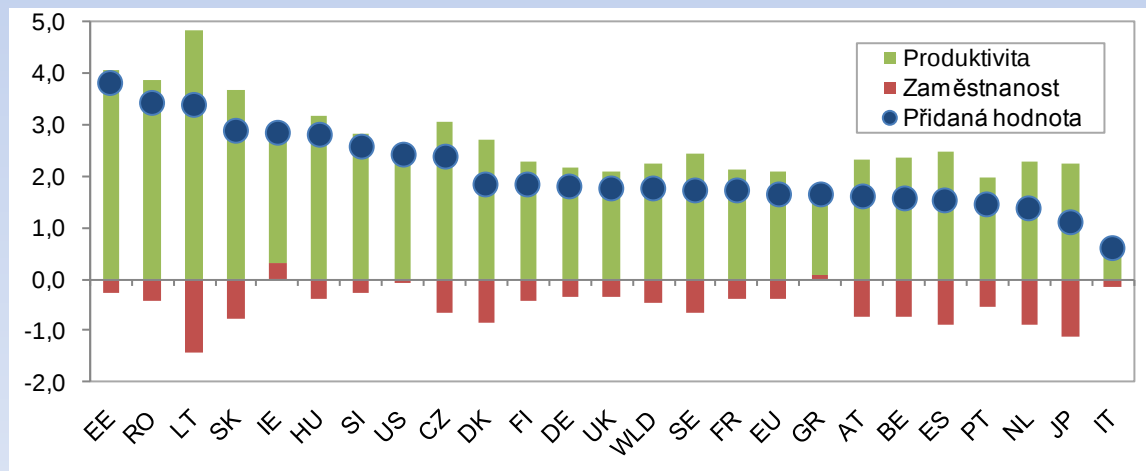
- Výdaje na výzkum a vývoj
- podle typu, podle zdrojů financování, v % přidané hodnoty, lidské zdroje, nejvýznamnější institucionální a projektová podpora

- Inovační výkonnost
- cílové trhy, význam výzkumu a vývoje, vzdělávání
- ekonomické efekty inovačních aktivit
- Kvalifikační/profesionální struktura

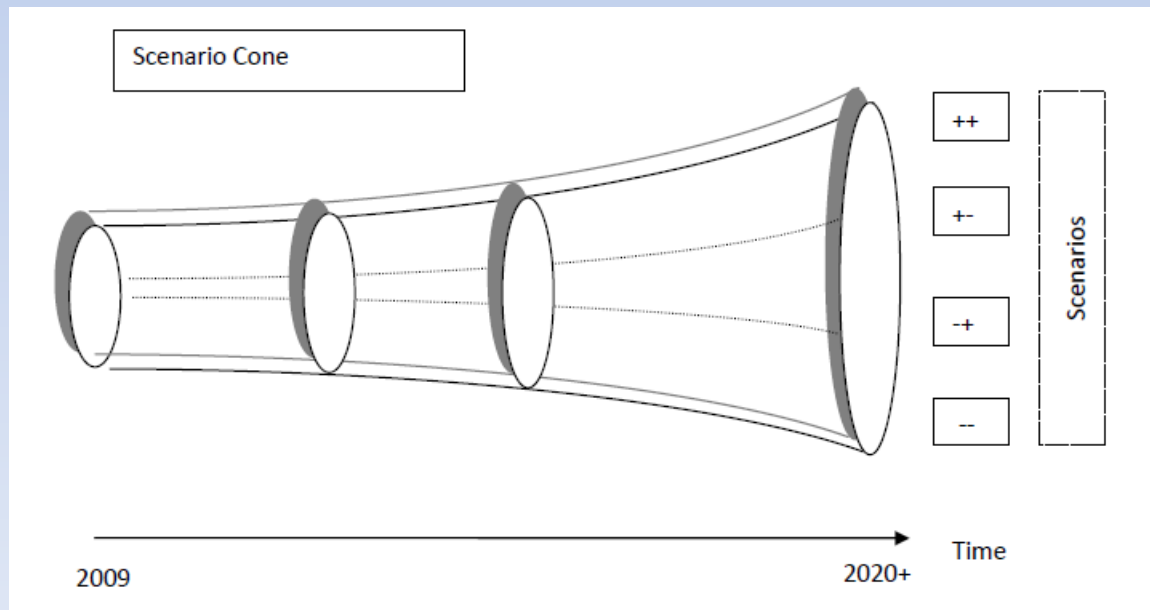
4. Rozvojové faktory a perspektivy, SWOT

- Rámcové ekonomické, technologické a institucionální faktory
- Inovační aktivity a technologický rozvoj
- Strategické iniciativy pro technologický rozvoj
- Rozvojové projekce: přidaná hodnota, zaměstnanost, produktivita (2012-2035, 2012-2020)

4. Rozvojové scénáře zpracovatelského průmyslu

1. High-tech (++) významný rozvoj
2. Medium-tech (+-) expanze podél trajektorie dlouhodobého dohánění
3. Status Quo (-+) závislost na předchozích motorech rozvoje není překonána
4. Nízkonákladová výhoda (--) silná konkurence a slábnoucí výhody

4. Rozvojové scénáře zpracovatelského průmyslu

Oblasti:

1. rozvoj globální ekonomiky a evropské ekonomiky
2. technologický rozvoj a jeho ekonomické dopady
3. podnikatelské prostředí, kooperační kultura
4. demografie, kvalifikovaná pracovní síla, migrace
5. národní politiky, národní a mezinárodní podpůrné systémy
6. rozšíření EU, politiky a dotace EU

4. Rozvojové scénáře – High-tech

1. Nadprůměrný růst globální ekonomiky, specializace EU v MHT a HT/GT, SEE5 – mezi nejkonkurenceschopnějšími v EU, pokračuje dohánění, v některých případech přestižení EU-15
2. Zaměření na klíčové technologie budoucnosti, rostoucí absorpční kapacity, inovačnost produktů a služeb, transfer inovací do produktů, relokační kapacit MHT do HT a progresivních technologií, kvalitativní a nákladová konkurenceschopnost

4. Rozvojové scénáře – High-tech

3. Začlenění do ekonomiky EU založené na aktivní spolupráci nejlepších firem v SEE5 a jejich expanzi do západní Evropy, zahraniční investice jako znalostní kanál, výrazný růst patentové aktivity, rozvoj zpracovatelského průmyslu s vysokou přidanou hodnotou a podnikových služeb snižují vnější nerovnováhu, vysoce kvalitní infrastruktura a vysoké dopravní a energetické náklady a blízkost podnikatelské kultury zlepšují konkurenční pozici vůči asijským trhům
4. Nové pracovní příležitosti a mírný růst mezd přitahuje pracovní sílu (včetně dřívějších emigrantů a mimoevropských lokací), kvalitní výzkumná pracoviště a high-tech odvětví přitahují vědce a studenty

4. Rozvojové scénáře – High-tech

5. Zlepšení nadnárodní spolupráce, vytvoření podpůrných programů pro klíčová odvětví, technologické spin-offs, univerzity a výzkumná centra, stabilnější vlády vytvářejí příznivé podmínky pro nové podniky a spin-offs, vládní podpora zesílena efektivním využitím zdrojů EU v národních a mezuregionálních programech
6. Nové členské země EU nepředstavují konkurenty pro SEE5, které rozvíjejí významné vazby na trhy mimo EU-15, efektivně cílené dotace EU podporují ekonomiky SEE5

4. Rozvojové scénáře – Medium-tech

1. Průměrný globální růst, specializace EU v MHT a udržení menšího podílu v HT/GT, asijské země dominují v HT odvětvích, SEE5 konkurenceschopné v EU (včetně výhody pracovních nákladů), pokračující dohánění EU-15
2. Reinvestované zisky a přílivy PZI podporují modernizaci MHT kapacit, příznivý vliv infrastrukturních vazeb, vysokých dopravních a energetických nákladů na konkurenceschopnost SEE5 vůči asijským zemím
3. Roste nadnárodní spolupráce, zlepšuje se podnikatelské prostředí, zahraniční firmy relokují část VaV kapacit, což podporuje rozvoj klastrů v cyklických MHT odvětvích, růst přidané hodnoty podporuje pokles vnější nerovnováhy, patentová aktivita/národní kooperační kultura se výrazně nezvyšují, pouze malý počet silných firem aktivní v HT/GT, žádné významnější klastry v HT odvětvích 20

4. Rozvojové scénáře – Status Quo

1. Mírně podprůměrný globální růst, specializace EU v MHT, asijské země dominují v HT odvětvích v kombinaci s nákladovou výhodou, velká část EU ztrácí stopu v HT odvětvích, silná globální konkurence v nízko-nákladové produkci a cenová konkurence
2. SEE5 udržuje nákladovou výhodu na evropských trzích, udržují část výhody v MHT odvětvích, reinvestované zisky a další PZI příliv pomáhá udržovat průmyslovou základnu, ale bez významné modernizace v exportních MHT a HT odvětvích
3. Nerozvíjejí se významnější odvětvové klastry, SEE5 závisí nadále na transferu technologií a využití zahraničních patentů, vládní politika zaměřena na udržení nákladové výhody vůči EU, SEE5 nepronikají do HT/GT, úrovně důchodu vůči EU-15 se nezvyšují a zůstávají na 70-80%

4. Rozvojové scénáře – Low-cost

1. Podprůměrný globální růst, převaha nízko-nákladové a cenové konkurence, asijské ekonomiky pronikají do high-tech segmentu s nákladovou výhodou, SEE5 ztrácí nákladovou výhodu a ztrácí průmyslová odvětví
2. Ztráta výhody v MHT, neschopnost proniknout do HT segmentu/zvýšit inovační a absorpční kapacity
3. Chybí znalostně náročná restrukturalizace, roste vnější strukturální nerovnováha, absence spolupráce mezi podniky a akademickými sektory, nízká poptávka po kvalifikované pracovní síle oslabuje vzdělávání a motivaci

4. Rozvojové scénáře

– Expertní hodnocení: východiska

- vysoký podíl zpracovatelského průmyslu, významné průmyslové a vývozní kapacity
- vysoký stav PZI, podíl obchodu na HDP, silná závislost na obchodu v rámci EU (nízká dynamika)
- silná specializace na MHT odvětví (střední a nižší segment hodnotového řetězce)
- výrobní kapacity podobné a komplementární vyspělým ekonomikám (konkurence ve vyšších hodnotových segmentech)
- přetrvávající (systémová) mezera (domácích) inovačních kapacit a účinnosti inovačních politik
- rostoucí konkurence produktů a inovačních strategií ostatních (nízkonákladových) zemí

4. Rozvojové scénáře

– Expertní hodnocení: výzvy

- nákladová výhoda klesne pod konkurenceschopnou úroveň – KDY?
- inovační kapacity je nutno zvýšit – JAK?
- slabá schopnost přenosu znalostí do produktů, nízké podnikatelské kapacity – PROČ?
- MHT jako konkurenční výhoda – JAK DLOUHO?
- nadměrná odvětvová specializace
- nedostatečné odborné vzdělávání
- úloha PZI při rozvoji domácích inovačních kapacit
- nestabilní/nejasná dlouhodobější podpora VaV, inovací, vzdělávání